

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicoloxía: Prevención e tratamiento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento

Materia	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Código	V51G120V01204			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ramos Garrido, Paula			
Profesorado	Ramos Garrido, Paula			
Correo-e	paula.ramosgarrido@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descripción xeral	O obxectivo desta materia é formar educadores que coñezan as dificultades que poden presentar na súa aprendizaxe os estudantes con necesidades específicas de apoio educativo, que saibam avaliarlas e intervir para subasanzarlas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

A2	Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitán demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfunciones
C6	Identificar e planificar a resolución de situacíons educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D18	Creatividade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación
e Aprendizaxe

Identificar as dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvimento, informar e colaborar no seu tratamento.	A3 A4	B2	C6	D1 D2 D8 D9 D18
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvimento en contextos diversos e plurais.	A2 A2 A3 A5	B2 B3 B4 B6	C6 C24 C26 C33	D1 D2 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D7 D8 D8 D9 D10 D11 D13
Analizar de forma crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvimento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora, a aprendizaxe e o desenvolvimento dos nenos con necesidades específicas de apoio educativo.	A1 A2 A3 A3 A5	B10	C3 C6 C13 C15	D3 D5 D13

Contidos

Tema

Tema 1.- As necesidades específicas de apoio educativo e a discapacidade.	O normal e o patolóxico no neno: 1.1.- Concepto de normalidade e/ou patoloxía: problemas xerais. 1.2.- Trastornos da infancia e a adolescencia.
Tema 2.- Identificación, prevención e intervención psicoeducativa nas dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria.	2.1 Dificultades de comunicación na escola: Dislexia, disgrafía, disortografía. Estratexias de avaliación e intervención. 2.2 Alumnos con necesidades específicas por Déficit Sensoriais. 2.2.1 A deficiencia auditiva. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvimento e intervención 2.2.2 A deficiencia visual. Concepto etioloxía, tipos, desenvolvimento e intervención 2.3 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Capacidade Cognitiva. 2.3.1 A deficiencia Mental: Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvimento e intervención. 2.3.2 Necesidades educativas dos alumnos de altas capacidades. Estratexias de identificación e intervención. 2.4 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Motricidad. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvimento e intervención.
Tema 3.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe asociadas a factores sociais na educación primaria.	3.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con incorporación tardía: concepto, etioloxía, desenvolvimento e intervención.
Tema 4.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe vinculadas aos trastornos do desenvolvimento na educación primaria.	4.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con trastornos do Desenvolvimento, a Personalidade e o Comportamento: concepto, etioloxía, desenvolvimento e intervención.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	33.5	58.5
Traballo tutelado	9	0	9
Aprendizaxe colaborativa	10.5	7	17.5
Resolución de problemas de forma autónoma	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	50	53

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descripción
Lección maxistral	Explicacións sobre os contidos teóricos e sobre a intervención práctica nas necesidades específicas de apoio educativo.
Traballo tutelado	O/A estudiante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de titoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Aprendizaxe colaborativa	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de titoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de titoría. Que será comunicado ao inicio do curso.

Avaliación		Descripción	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado		Tarefas propostas pola profesora de cada tema. Exposicións, traballos en grupo e individuais e participación activa.	30	A2 A3	B2 B10	C6	D7 D8 D18
Resolución de problemas de forma autónoma		Análise e profundización teórico-práctica dos contidos fundamentais da materia, en grupos de trabajo. Participación activa nas horas teóricas.	30	A2 B10	B2	C3	D2
Exame de preguntas de desenvolvemento		Probas de resposta curta do contido teórico/práctico.	40	A2 A3	B10	C3 C6	D1 D2 D7 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliação pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais, buscarase unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliação continua será o resultado da suma das diferentes notas obtidas das actividades desenvolvidas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo o estipulado no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar cun mínimo de 5 sobre 10 tanto a parte práctica como o exame. Mientras non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Aqueles alumnos que non superen a materia na primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliação global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da escola na sección de exames.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia; Polo tanto, pode sufrir leves modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Concretamente o tipo de exame pode cambiar por circunstancias especiais da aula).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carmona, C., Buisán, N. , et al, **El niño incomprendido: TDAH, Discalculia, TANV, Trastorno del lenguaje, Dislexia, Trastorno de Asperger**, Amat Ediciones, 2019

Cousu, M., **Cerebro, infancia y juego: cómo los juegos de mesa cambian el cerebro**, Destino, 2022

García, J. N., **Dificultades del desarrollo: evaluación e intervención**, Pirámide, 2007

González, M. J. (Coord.), **Prevención de las dificultades de aprendizaje**, Pirámide, 2012

Guillén, J.C., **Neuroeducación en el aula. De la teoría a la práctica.**, 2017

Jaúregui, C.A., **Manual práctico para niños con dificultades en el aprendizaje: enfoque conceptual e instrumentos para su manejo**, Médica Panamericana, 2016

Jiménez J. E., **Modelo de Respuesta a la intervención: definición y principales componentes.**, Pirámide, 2019

Rello, L., **Superar la dislexia: una experiencia personal a través de la investigación**, Booket, 2022

Silva, C., **Método diverlexia: intervención psicopedagógica de la dislexia.**, Diverlexia, 2020

Vila, J.O. y Gutiérrez, F., **Manual básico de dificultades de aprendizaje**, Sanz y Torres, 2013

Bibliografía Complementaria

Alcantud, F., **Mi hija tiene parálisis cerebral infantil**, Síntesis, 2008

Botías, F., Higueras, A. M. y Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos**, Wolters Kluwer Educación, 2012

De la Iglesia, M. y Olivar, J. S., **Autismo y síndrome de Asperger. Trastornos del espectro autista de alto funcionamiento. Guía para educadores y familiares**, CEPE, 2011

Deaño, M., **Como prevenir las dificultades del cálculo**, Aljibe, 2000

González, R. M.ª. y Guinart, S., **Alumnado en situación de riesgo social**, GRAO, 2011

Latorre, A. y Bisetto, D., **Trastornos del desarrollo motor**, Pirámide, 2009

Levitt, S., **Tratamiento de la parálisis cerebral y del retraso motor**, (3ª ed.), Médica Panamericana, 2005

Marchesi, A., Coll, C. y Palacios J., **Desarrollo psicológico y educación III**, Alianza Editorial, 2004

Mendoza, M. T., **¿Qué es el trastorno por déficit de atención? Guía para padres y maestros?**, Trillas, 2005

Miranda, A. (Coord.), **Manual práctico de TDAH**, Síntesis, 2011

Montón, M. J., **La integración del alumno inmigrante en el centro escolar**, GRAO, 2003

Orjales, I., **TDAH. Elegir colegio, afrontar los deberes y prevenir el fracaso escolar**, CEPE, 2012

Orjales, I. y Polaino, A., **Programas de intervención cognitivos-conductual para niños con déficit de atención con hiperactividad**, CEPE, 2001

Ripoll, J. C., y Yoldi, M., **Alumnos distraídos, inquietos e impulsivos. (TDA-H). Estrategias para atender su tratamiento educativo en Educación Primaria**, CEPE, 2009

Rivière, A. y Martos, J. (Comp.), **El niño pequeño con autismo**, APNA, 2001

Teruel, J. y Latorre, A., **Dificultades de aprendizaje. Intervención en dislexia y discalculia**, Pirámide, 2014

Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Ordenación Universitaria. Consellería de Emigración, **Plan de acollida**.

Materiais de apoio ao profesorado para a atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro, Consellería de Educación e Ordenación Universitaria,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G120V01955

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Psicopatoloxía da audición e da lingua/V51G120V01952

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

